

tito žalovanému o tom nic neřekli, nelze z toho nic dovozovati, poněvadž shora uvedeným prohlášením ve zpátečním lístku vzal žalovaný na vědomost, že žaloba přišla, a bylo na něm, by se obeznámil s jejím obsahem. Neučinil-li tak, musí nésti následky toho sám právě tak, jako by tomu bylo, kdyby se nepodíval do zásilky, kterou skutečně obdržel. Když tomu tak, netřeba pátrati po tom, byli-li domácí lidé žalovaného, kteří prý žalobu přijali, k tomu oprávnění čili nic.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a vyvrátil výtku zmatečnosti

t a k t o:

Zmatečnost řízení (§ 503 č. 1 c. ř. s.) spatřuje dovolatel v tom, že mu nebyla žaloba doručena k vlastním rukoum (§ 106 c. ř. s.). I kdyby tomu tak skutečně bylo, nezakládá okolnost ta ještě zmatečnost řízení, neboť doznal sám žalovaný, že vlastnoručně podepsal zpáteční lístek, v němž bylo podotknuto, že se týká žaloby č. j. Ck Ia 463/31-1. Bylo tedy jeho starostí, by si vyžádal od lidí domácích žalobu i obsílku k I. roku, kteří je podle jeho tvrzení od listonoše přijali. Neučinil-li tak, nemůže tvrditi, že mu bylo znemožněno jednati před soudem nezákonným postupem, opomenutým doručením (§ 477 čís. 4 c. ř. s.). V tom směru se poukazuje na správné důvody napadeného rozsudku.

Čís. 12376.

Předpokladem uznání zhodnocovacího nároku je včasná přihláška, nechť si dlužník jest německým nebo cizím státním občanem. Nezáleží na tom, zda zhodnocovací nález by byl v Československé republice vykonatelný. Opomenutím včasné přihlášky jest nárok na zhodnocení prekludován.

Československé soudy, u nichž jest uplatňován nárok na zhodnocení podle německého práva, rozhodují samostatně na základě německého zhodnocovacího zákona, zda jest oprávněn nárok na zhodnocení proti osobě u nich žalované. Podmínky zhodnocení musí býti prokázány proti žalovanému přímo; nestačí, že zhodnocovací řízení bylo provedeno říšskoněmeckými úřady proti osobě třetí a že tato třetí osoba postoupila prostě domnělý svůj postižní nárok na zproštění ze zhodnocovacího závazku bývalému hypotekárnímu věřiteli na místo plnění.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Rv I 1889/31.)

Žalovaný koupil dne 19. srpna 1922 od Martina F-a v Drážďanech pozemek za 300.000 M. Dne 20. prosince 1922 zaplatil žalovaný žalobkyni hypoteku 65.000 M na tomto pozemku váznoucí, již převzal k zaplacení. Žalobkyně toto placení přijala a hypoteka byla v pozemkové knize vymazána. Řečená pohledávka byla zhodnocena na 16.289 ř. m. a F. přenesl svůj nárok na sprostění dluhu na žalobkyni. Žalobou, o niž

tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném zaplacení 16.289 ř. marek. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nárok žalobkyně není odůvodněn. Žalobkyně jej opírá: 1. o to, že Martin F. jí postoupil svůj nárok proti žalovanému z tržové smlouvy ze dne 19. srpna 1922 z důvodu převzetí dluhu žalovaným a že žalovaný z důvodu tohoto převzetí je povinen Martinu F-ovi nahraditi zhodnocovací částku, ke které tento byl odsouzen. 2. Podpůrně opírá žalobkyně svůj nárok o souhlasný prý přednes stran, že žalovaný převzal hypoteku a stal se i osobním dlužníkem. Pokud žalobkyně opírá se o druhý důvod, dovolává se jednak neprávem doznání žalovaného o osobním dlužnictví, ale nejsou ani splněny podmínky pro zhodnocení nároku z tohoto dlužnictví podle zhodnocovacího zákona, takže není potřebí v tom směru nějakého zjištění. Žalobkyně by měla takový nárok tehdy, kdyby včas, totiž do 1. ledna 1926, bývala přihlásila svůj nárok na zhodnocení proti žalovanému, a případně podle čl. 3 novely k zhodnocovacímu zákonu, kdyby tak učinila do 1. října 1927, a byla-li jí povolena restituce (§ 16 zhodnocovacího zákona). To dovolatelka ani netvrdila. Není správné její mínění, že o zhodnocení se má rozhodnouti jen nynějším sporem proti žalovanému, ježto je čsl. příslušníkem, tedy bez ohledu na přihlášku. Předpokladem uznání zhodnocovacího nároku je včasná přihláška a zhodnocovací zákon nijak nerozeznává, zda dlužník je německým nebo cizím státním občanem. Nezáleží na tom, zda zhodnocovací nález by byl v Československé republice vykonatelný. Opomenutím přihlášky včas byl nárok na zhodnocení prekludován a nelze míti za to, že by zákon proti cizozemcům chtěl preklusi vyloučiti a připustiti proti nim zhodnocení beze všeho časového omezení. Pokud pak žalobkyně opírá svůj nárok o první důvod, totiž o převzetí dluhu Martina F-a žalovaným, není její nárok taktéž opodstatněn údaji žalobními. V rozhodnutí čís. 10678 sb. n. s. dovodil nejvyšší soud, proč je možno uplatniti nároky na zhodnocení podle německého práva i před čsl. soudy. Ovšem vyloží si tyto soudy samostatně na základě zhodnocovacího zákona německého, zda jest oprávněn nárok na zhodnocení proti osobě u nás žalované. Podmínky zhodnocení musí býti prokázány proti našemu žalovanému přímo, nestačí proto, že zhodnocovací řízení bylo provedeno říšskoněmeckými úřady proti osobě třetí a že tato třetí osoba postoupila prostě domnělý svůj postižní nárok na zproštění ze zhodnocovacího závazku bývalému hypotekárnímu věřiteli na místo plnění. Taková vázanost československých soudů rozhodnutím říšskoněmeckých zhodnocovacích míst není v našem zákoně nikde vyslovena a z něho neplyne, nehledíc ani k tomu, že u nás je žalován československý státní příslušník, a zhodnocovací řízení bylo provedeno proti německému státnímu příslušníkovi. Nemá proto významu ani poukaz na předpisy §§ 415 a 329 něm. obč. zák., neboť jimi není našim

soudům odňato právo zkoumati oprávněnost převedeného nároku proti osobě u nás žalované, a uznati nárok na zhodnocení za oprávněný jen tehdy, přísluší-li přímo proti žalovanému, neboť jinak není možný přezkum jeho oprávněnosti. Takovým způsobem byl by žalovaný skutečně zbaven obran příslušejících mu proti zhodnocení a tím i proti nároku na zaplacení zhodnocovací částky i podle zákona o zhodnocení, a byl by vystaven dalším nepříznivým následkům rozhodnutí něm. zhodnocovacích míst, jak se stalo v tomto případě, kde žalobkyně snažila se požadováním úroků přímo od žalovaného přivoditi účín kasatorní doložky a tím i dřívější splatnost zhodnocovací částky. Nejvyšší soud neuznává v tomto případě, že splněny jsou náležitosti zhodnocovacího nároku proti žalovanému. Jak bylo vytčeno v rozh. čís. 10678 a 10684 sb. n. s. jest podmínkou nároku na zhodnocení, by žalovaný byl osobním dlužníkem v čas přihlášky. Tuto náležitost nelze dovoditi z údajů žalobcových, nehledíc ani k tomu, že žalobkyně ji sama vyloučila, kdežto žalovaný náležitost tu jednou doznal, po druhé však hned popřel.

Čís. 12377.

Jest ponecháno straně na vůli, o jaký skutkový základ chce opřítí námitku promlčení. Soud nesmí námitku tu řešiti na skutkovém podkladě ze spisů sice patrném, ale nepředneseném.

Vyjimečně lze vyhýbati do prava, nebylo-li jiného východiska podle stavu silnice a ruchu na ní k zabránění nehody hrozící z vyhýbání na levo. Takovýmto zvláštním důvodem není, že vozka prostě nechce ze své nesprávné strany uhnouti a bičem poukáže, by protijedoucí vyhýbal rovněž na nesprávnou stranu, zejména stalo-li se tak v nepřehledné zatáčce.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Rv I 2131/31.)

Auto žalovaného, řízené Š-em, jelo po své levé straně silnice. Ze záhybu silnice vyjel po své pravé straně jednokoňský povoz, jehož vozka, když mu Š. dal trubkou znamení, by se vyhnul na svou levou stranu silnice, kynul mu bičem, by on (Š.) se vyhnul na svou pravou stranu silnice, čemuž Š. vyhověl a vyhnul se sám na svou pravou stranu silnice, a dávaje trubkou výstražné znamení, vracel se pak zase na svou levou stranu silnice, když v tom vyrazil proti němu ze zatáčky silnice na vzdálenost asi 6 m autobus žalobcův, který jel směrem od své levé strany silnice na její pravou stranu a vrazil do pravé strany jeho auta. Žalobní nárok majitele autobusu proti majiteli auta a proti řidiči na náhradu škody uznal procesní soud první stolice polovicí důvodem po právu. Žalovaní namítli v první stolici mimo jiné promlčení žalobního nároku, poněvadž ode dne srážky uplynula do podání žaloby doba delší 3 let a poněvadž se žalobce o osobě domnělého škůdce i o škodě dověděl hned v den srážky, neboť nákladní auto